

ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ, 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚੇ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਐਕਟ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਤਲਾਕ ਲਈ ਪਤੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਘੋਰ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ" ਬੇਸ਼ੱਕ ਸਵਾਰੀ "ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਤਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਜਾਂ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਖਰਚੇ ਸਮੇਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਘੋਰ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਅਤੇ ਗਲਤ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੀ ਸਚਾਈ ਜਾਂ ਭਾਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਹਰੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਜਾਂ ਰਕਮ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

2)) ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸਾਢੇ ਰੀਡਿੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਧਾਰਾ 124, ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ, ਭਾਵ ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਨੂੰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸੁਤੰਤਰ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਸਮਰਥਨ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਖਰਚੇ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ। ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵੇਲੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਹੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

3) ਇਸ ਲਈ, ਇਪਗਨਡ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜ਼ਬ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਗੜਿਆ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਅਲੱਗ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਰੁ. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵਜੋਂ 1,000।

(4) ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਇਹ ਵੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੇਸ ਹੁਣ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ! ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਕੌਰ, ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ 3 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1989 ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ

ਜੇ.ਵੀ. ਗੁਪਤਾ, ਏ.ਸੀ.ਜੇ. ਅਤੇ ਐਮਐਸ ਲਿਬਰਹਾਨ, ਜੇ.
ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਸੁੰਦਰ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1987 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 1157

25 ਅਪ੍ਰੈਲ 1990

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, 1908—ਐਸ. 115, ਓ. 26 ਆਰ.ਐਲ. 9 -ਸਥਾਨਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਰਡਰ -ਆਰਡਰ ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਪੁਲਤਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੁੰਦਰ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਜੇ.ਵੀ. ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.)

ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ—ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਖਤਿਆਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਥਾਨਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰੇ—ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ—ਕੀ ਸੋਧਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਨਾ ਹੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਸੋਧਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। O. 26 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ। 9 ਸੀਪੀਸੀ ਦਾ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਹਿਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨਾ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਖਤਿਆਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੱਖਪਾਤੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(ਪਰਾ ੬)

21 ਮਾਰਚ, 1987 ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਡੀ.ਐਸ. ਮਲਵਈ, ਪੀ.ਸੀ.ਐਸ., ਸਬ-ਜੱਜ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਨਾਭਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸੋਧ ਲਈ ਧਾਰਾ 115 ਸੀਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

ਦਾਅਵਾ : ਨਾਭਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਖੇਵਟ ਨੰਬਰ 47/85 ਮਿੰਟ ਦੇ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 466/2 (9 ਕਨਾਲ -10 ਮਰਲੇ) ਵਿੱਚੋਂ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ 1 ਕਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ। ਪਟਿਆਲਾ, ਜਮਾਬੰਦੀ 1980-81 ਅਨੁਸਾਰ। ਅਰਜ਼ੀ ਅਧੀਨ 26 ਆਰ.ਐਲ. 9 ਸੀਪੀਸੀ

ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ : ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਲਈ।

ਸੀ.ਬੀ. ਗੋਇਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਕੇ.ਜੀ.ਚੌਧਰੀ।

ਆਰਡਰ ਕਰੋ

ਜੇ. ਵੀ. ਗੁਪਤਾ, ਏ, ਸੀ. ਜੇ

(1) ਇਹ ਹੁਕਮ ਸਿਵਲ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ Nps, 2745, 2746 ਅਤੇ 1989 ਦੀਆਂ 1855 ਅਤੇ 1990 ਦੀਆਂ 766 ਦਾ ਵੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਵਾਲ ਆਮ ਹਨ।

(2) 1987 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 1157 ਵਿੱਚ, ਸਵਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: ਕੀ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸੰਸ਼ੋਧਨ, ਆਰਡਰ 26 ਨਿਯਮ 9 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਦੇ ਕੋਡ ਦੇ.

(3) ਬਨਾਮ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡੈਡੀਸੀ ਬੈਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ

।

ਗੋਧਾ ਰਾਮ (1)। ਉੱਥੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਆਰਡਰ 26 ਨਿਯਮ 9 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਸ਼ੇਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਮਹਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਰਜਿੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼; ਦਲਮੀਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਦਲਮੀਰਾ ਅਤੇ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਯੂ. ਪਿਆਰਾ ਲਾਇ 7. ਕੇਸ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਵੱਖ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਬੈਚ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 12 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਦੱਸਿਆ:

"ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਵੱਖ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ "ਆਰਡਰ 26 ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਹੁਕਮ, ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਿਵਾਦ ਵਿਚਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਜ਼ੁਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।"

(4) 1987 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1157 ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ, ਤਾਂ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ *ਹਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰਸ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ, ਇੱਕ ਦੁਆਰਾ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਵੱਡੀ ਬੈਚ; ਇਸ ਲਈ ਵੱਡੇ ਬੈਚ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਦਾ ਕੇਸ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ।

(5) ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ *ਮੈਸਰਜ਼ ਸਾਧੂ ਰਾਮ ਬਲੀ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਘਣਸ਼ਾਮ ਦਾਸ ਮਦਨ ਲਾਈ (2)* ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗੀ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕੇਸ *ਹਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇਕਰ ਸਬੂਤ ਦੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ

(1) ILR 1979(1) Pb. & Hry. 147.

(2) ਏਆਈਆਰ 1975 ਪੀ.ਬੀ. & Hry. 174.

ਪ੍ਰਣਤਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੁੰਦਰ ਲਾਇ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਜੇ.ਵੀ. ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.)

ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ।' ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਕੋਈ ਧਿਰ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸਬੂਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

(6) ਹਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਕਿ ਹਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਥਾਨਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਨਾ ਹੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਿਰਣਾਇਕ ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ, ਸੋਧਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਸਰਜ਼ ਸਾਧੂ ਰਾਮ ਬਲੀ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਨੇ ਹਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ: -

"ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਸਰਜ਼ ਸਾਧੂ ਰਾਮ ਬਲੀ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਵੱਖਰੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਸੋਧਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਸੇ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਰਡਰ 26 ਨਿਯਮ 9, ਕੋਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਅਧੀਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ. ਇਸ ਅਧੀਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨਾ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ "ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੱਖਪਾਤੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(7) ਮੈਸਰਜ਼ ਸਾਧੂ ਰਾਮ ਬਲੀ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੋਧਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ, ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਲਈ ਨਿਰਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ "ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਵੱਲੋਂ ਹਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਕਿ ਇਸ ਉੱਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

(8) ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸਾਰੀਆਂ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ 17 ਮਈ, 1990 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੀ.ਸੀ.ਜੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ